

JF-101

June-2022

B.Com., Sem.-II**108 : Accountancy – II**

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

- સૂચનાઓ : (1) વિભાગ – Iમાં બધા પ્રશ્નોના ગુણ સરખા છે.
 (2) વિભાગ – Iમાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના જવાબ આપો.
 (3) વિભાગ – IIમાં પ્રશ્ન નં. 5 ફરજિયાત છે.

વિભાગ – I

Q-1 થી Q-4માંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના જવાબ આપો :

1. (A) તા. 1-4-2021ના રોજ શ્રીમાન ભાવિન ₹ 1,60,000ની દાર્શનિક કિંમતના 9% LIC બોન્ડ ધરાવે છે, જેની મૂડી કિંમત ₹ 1,92,000 છે. વ્યાજ દર વર્ષે 30મી જૂન તેમજ 31મી ડિસેમ્બરના રોજ મળવાપાત્ર છે. વર્ષ દરમિયાન બોન્ડની ખરીદી તેમજ વેચાણ નીચે મુજબ છે :

10

તારીખ	દાર્શનિક કિંમત ₹	બજાર ભાવ	દાર્શનિક કિંમત પર દલાલી	નોંધ
01-06-21	80,000	105	1%	વ્યાજ સહિત ખરીદી
01-10-21	1,20,000	108	2%	વ્યાજ સહિત વેચાણ
16-01-22	80,000	102	1%	વ્યાજ બાદ ખરીદી
16-03-22	1,60,000	105	2%	વ્યાજ બાદ વેચાણ

રોકાણના સ્ટોકનું મૂલ્યાંકન ફીક્ષો પદ્ધતિ મુજબ થાય છે. ઉપરની માહિતી પરથી 9% LIC બોન્ડનું ખાતું બનાવો.

- (B) નીચે જણાવેલ મુજબ કરો :

10

- (I) તા. 1-4-2021ના રોજ દિલીપ પાસે 12%ના PNB ડિબેન્ચર હતા, જેની દાર્શનિક કિંમત ₹ 3,00,000 અને મૂડી કિંમત ₹ 3,12,000 છે. તા. 1-5-2021ના રોજ તેણે બધા ડિબેન્ચર ₹ 106 (વ્યાજ બાદ) કિંમતે વેચ્યા. તા. 1-6-2021ના રોજ તેણે ₹ 1,00,000ના 12% PNB ડિબેન્ચર ₹ 103 (વ્યાજ સહિત)ના ભાવે ખરીદ કર્યા. વ્યાજ દર વર્ષે 31મી ડિસેમ્બરે મળવાપાત્ર છે. જરૂરી ગણતરી દર્શાવી ખરીદી, વેચાણ અને વ્યાજને લગતા વ્યવહારોની આમનોંધ લખો.

- (II) વ્યાજ બાદ અને વ્યાજ સહિત વ્યવહારો વિશે નોંધ લખો.

2. (A) તા. 30-9-2021ના રોજ મે. ચુકેનના ગોદામમાં આગ લાગી. ₹ 1,60,000 સિવાયનો બધો જ સ્ટોક તેમજ હિસાબી ચોપડા આગથી નષ્ટ થઈ ગયા. શિવકાશીએ ₹ 6,00,000નો માલનો વીમો સરેરાશની કલમને આધારે લીધેલ છે. ધંધાનો સરેરાશ નફાનો દર વેચાણ કિંમત પર 20% છે. વિવિધ પાર્ટીઓ પાસેથી મળેલી માહિતી તથા જૂના રેકોર્ડ્સને આધારે દાવાની રકમ શોધો :

10

વિગત	1-4-2021	30-9-2021
સ્ટોક	4,40,000	?
દેવાદારો	1,90,000	2,10,000
લેણદારો	70,000	1,50,000

તા. 1-4-21થી તા. 30-9-21 સુધીના વ્યવહારો			
દેવાદારો પાસેથી મળેલ રોકડ	8,00,000	સ્વ ઉપયોગ માટે ઉપાડેલ માલ	80,000
લેણદારોને રોકડ ચુકવણી	9,00,000	રોકડ વેચાણ	5,90,000
માંડી વાળેલ ઘાલખાધ	1,20,000	રોકડ ખરીદી	6,80,000
લેણદારો પાસેથી મળેલ વટાવ	20,000		

આગ બુઝાવાનો ખર્ચ ₹ 20,000 થયો હતો.

- (B) નીચે જણાવેલ મુજબ કરો :

10

- (I) પારિણામિક પોલિસી હેઠળ બાંહેધરી સમય 4 માસ છે, જે દરમિયાન વેચાણ ₹ 1,50,000 હતું. ગયા વર્ષે આ સમય દરમિયાન વેચાણ ₹ 7,50,000 હતું. ગયા વાર્ષિક વેચાણ પર કાચા નફાની ટકાવારી 12% હતી. એવું માનવામાં આવે છે કે ગયા વર્ષની સરખામણીમાં આ વર્ષના નફાની ટકાવારીમાં 5% નો વધારો થશે. આગ લાગ્યા તારીખે પૂરા થતા 12 માસના વેચાણ ઉપર નફાની ટકાવારીનો દર 15% છે. તો દાવાની રકમ શોધો.
- (II) નફા-નુકસાનની વીમા પોલિસી વિશે નોંધ લખો.

3. (A) શ્રીમાન જીગ્નેશ એકલ નોંધ પદ્ધતિ પ્રમાણે તેના હિસાબી ચોપડાઓ રાખે છે. શ્રીમાન જીગ્નેશના તા. 31-3-2022ના રોજ પૂરા થતા વર્ષના હિસાબી ચોપડામાંથી મળેલ નીચે મુજબ વિગતો પરથી વાર્ષિક હિસાબો બનાવો :

10

- (1) રોકડ નોંધમાંથી મળેલ વિગતો (₹)

રોકડ સિલક (1-4-21)	34,000	રોકડ વેચાણ	1,63,000
ચૂકવેલ પગાર	2,40,000	રોકડ ખરીદી	1,35,000
પરચુરાણ આવકો	28,000	લેણદારને ચૂકવણી	12,24,000
ચૂકવેલ મજૂરી	1,00,600	ઉપાડ	90,000
સામાન્ય ખર્ચ	60,400	રોકડ સિલક (3 1-3 -22)	2,65,000

(2) મિલકત અને જવાબદારીની વિગતો (₹)

વિગત	1-4-2021	31-3-2022
મકાન	3,24,000	4,50,000
ફર્નિચર	90,000	54,000
ચંત્રો	4,50,000	4,50,000
દેવાદારો	5,76,000	5,04,000
લેણદારો	2,34,000	3,78,000
સ્ટોક	3,60,000	4,80,000

વર્ષ દરમિયાન આપેલ વટાવ ₹ 28,800, મળેલ વટાવ ₹ 16,200, વેચાણ પરત ₹ 7,200 અને ખરીદ પરત ₹ 18,000 હતા. મકાન અને ફર્નિચર પર ઘસારો અનુક્રમે ₹ 26,800 અને ₹ 6,000 હતા. મશીનરી પર ઘસારો 10% લેખે ગણવાનો છે. દેવાદારો પર 5% લેખે ધાલખાધ પરતની જોગવાઈ કરવી. મૂડીની શરૂની બાકી પર 5% લેખે વ્યાજ ગણવું.

(B) તક્ષવત સમજાવો :

10

- (I) સ્થિતિદર્શક પત્રક અને પાકું સરવૈયું
(II) ચોખ્ખી એકમ પદ્ધતિ અને પ્રચલિત એકમ પદ્ધતિ

4. (A) તા. 1-4-2022ના રોજ મેસર્સ શિવમે એક ચંત્ર હાપ્તા પદ્ધતિથી ખરીદવા ગણેશ લિ. સાથે કરાર કર્યો. મેસર્સ શિવમે કરાર સહી કરતા સમયે ₹ 4,40,000 ચૂકવ્યા અને બાકીની રકમ ચાર સરખા અર્ધવાર્ષિક હાપ્તામાં વાર્ષિક 10% વ્યાજ સહિત નીચે મુજબ ચૂકવવાનું નક્કી કર્યું :

10

તારીખ	30-9-2022	31-3-2023	30-9-2023	31-3-2024
હમો (₹)	7,20,000	6,90,000	6,60,000	6,30,000

મેસર્સ શિવમ ઘટતી જતી બાકી પદ્ધતિ મુજબ 10% લેખે ઘસારો ગણે છે. બંને પાર્ટીઓ દર વર્ષે 31 માર્ચના રોજ તેમના વાર્ષિક હિસાબો બનાવે છે.

ઉપરોક્ત વિગતો પરથી જરૂરી ગણતરી દર્શાવો અને મેસર્સ શિવમના ચોપડે ચંત્ર ખાતું અને ગણેશ લિ.નું ખાતું બનાવો.

(B) નીચે જણાવેલ મુજબ કરો :

10

- (I) નિલય લિ.એ આશિષ લિ. પાસેથી એક AI સિસ્ટમ ચંત્ર કે જેની રોકડ કિંમત ₹ 1,50,000 છે એ હમેથી ખરીદ્યું. નિલય લિ.એ ₹ 37,500 કરાર સહી કરતી વખતે ચૂકવ્યા અને બાકીની રકમ ₹ 45,000ના ત્રણ સરખા વાર્ષિક હાપ્તા વ્યાજ સહિત ચૂકવ્યા. તો દરેક હાપ્તામાં ચૂકવેલ વ્યાજ અને મુદ્દલની રકમ શોધો અને નિલય લિ.ના ચોપડે પ્રથમ વર્ષની આમનોંધ લખો.
(II) હાપ્તા ખરીદ પદ્ધતિમાં રોકડ કિંમત અને કરાર કિંમત વિશે સમજાવો.

વિભાગ – II

5. આપેલ વિકલ્પોમાંથી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો (કોઈપણ પાંચ) :

10

- (1) રોકાણોના વ્યાજ સહિત વેચાણ સમયે મૂડી કિંમત _____ થશે.
(a) વેચાણ કિંમત + દલાલી (b) વેચાણ કિંમત + વ્યાજ – દલાલી
(c) વેચાણ કિંમત – વ્યાજ + દલાલી (d) વેચાણ કિંમત – દલાલી

- (2) જો અન્ય વિગતો આપેલ ન હોય, તો તે સમયે દલાલીની ગણતરી _____ ઉપર થશે.
 (a) દાર્શનિક કિંમત (b) બજાર કિંમત (c) પડતર કિંમત (d) ઉપરમાંથી એકપણ નહિ
- (3) તા. 1-4-2021ના રોજ 12% બોન્ડના રોકાણોની શરૂની બાકીની દાર્શનિક કિંમત ₹ 80,000 અને મૂડી કિંમત ₹ 78,000 છે. તા. 1-5-2021ના રોજ ₹ 2,00,000ની દાર્શનિક કિંમતના બોન્ડ ₹ 2,08,000માં વ્યાજ રહિત ખરીદ્યા. વ્યાજ 30 જૂન અને 31 ડિસેમ્બરના રોજ મળવાપાત્ર છે. તા. 30-6-2021ના રોજ 12% બોન્ડના રોકાણો ખાતે _____ વ્યાજ જમા થશે.
 (a) ₹ 17,160 (b) ₹ 16,800 (c) ₹ 12,800 (d) ₹ 13,000
- (4) આગની પારિણામિક નુકસાન ઈન્સ્યોરન્સ પોલિસી _____ ની સામે ઈન્સ્યુરન્સ આપે છે.
 (a) સ્ટોકના નુકસાન (b) જીવનના નુકસાન
 (c) મિલકત નુકસાન (d) નફામાં નુકસાન
- (5) શરૂનો સ્ટોક ₹ 30,000, આગ લાગવા સમય સુધીની ખરીદી ₹ 2,25,000 અને વેચાણ ₹ 3,15,000. આગથી બચાવેલ સ્ટોકની કિંમત ₹ 4,125, પડતર પર કાચા નફાનો દર 50% હોય તો આગથી બળેલ માલની પડતર ₹ _____ થાય.
 (a) 55,875 (b) 49,125 (c) 45,000 (d) 40,875
- (6) જો બાંહેધરીનો સમયગાળો ત્રણ મહિના છે અને બાંહેધરી સમયગાળા દરમિયાન વેચાણ ₹ 81,000 છે, પાછલા વર્ષમાં સમાંતર બાંહેધરી સમયગાળાનું વેચાણ ₹ 1,50,000 છે, વાર્ષિક વેચાણ ₹ 6,00,000 ચાલુ વર્ષે વેચાણમાં 10% ઘસારો દર્શાવે છે. તો, વેચાણમાં ઘટ ₹ _____ થશે.
 (a) 5,79,000 (b) 5,19,000 (c) 84,000 (d) 69,000
- (7) ઉધાર વેચાણ શોધવા માટે નીચેમાંથી કયું ખાતું બનાવવું યોગ્ય છે ?
 (a) લેણદારોના ખાતા (b) આવક અને જાવક ખાતું
 (c) દેવાદારોના ખાતા (d) પાકું સરવૈયું
- (8) નીચે દર્શાવેલ ખાતાઓ પૈકી કયું ખાતું ઉધાર બાકી અને જમા બાકીની દૃષ્ટિથી અલગ છે ?
 (a) માલ ખાતું (b) મકાન ખાતું (c) દેવી હૂંડી ખાતું (d) ચંત્ર ખાતું
- (9) જ્યારે વટાવેલ લેણી હૂંડી નકારાય છે, ત્યારે કઈ નોંધ થશે ?
 (a) લેણદાર ખાતે ઉધાર અને લેણી હૂંડી ખાતે જમા.
 (b) લેણદાર ખાતે જમા અને લેણી હૂંડી ખાતે ઉધાર.
 (c) લેણદાર ખાતે ઉધાર અને દેવાદાર ખાતે જમા.
 (d) લેણદાર ખાતે જમા અને દેવાદાર ખાતે ઉધાર.
- (10) હા સા પદ્ધતિની ખરીદીમાં ખરીદનારના ચોપડામાં મિલકત ખાતું _____ થશે.
 (a) રોકડ કિંમતથી ઉધાર
 (b) રોકડ કિંમત અને વ્યાજની રકમથી ઉધાર
 (c) રોકડ કિંમતથી ઉધાર અને વ્યાજની રકમથી જમા
 (d) ઉપરમાંથી એકપણ નહિ
- (11) કુલ ચૂકવવાપાત્ર રકમ અને રોકડ કિંમતનો તફાવત _____ છે.
 (a) વ્યાજ (b) ઘસારો
 (c) કરાર સમયે ચૂકવવાની રકમ (d) ખરીદ કિંમત
- (12) ભાડે ખરીદ પદ્ધતિમાં સમારકામ ઉપલક ખાતું કોણ બનાવે છે ?
 (a) ખરીદનાર (b) વેચનાર (c) બંને (d) ઉપરમાંથી એકપણ નહિ

JF-101

June-2022

B.Com., Sem.-II**108 : Accountancy – II**

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

- Instructions :** (1) All Questions in Section – I carry equal marks.
 (2) Attempt any **Two** questions from Section – I.
 (3) Question – 5 in Section – II is Compulsory.

Section – I Answer any **two** questions from Q-1 to Q-4 :

1. (A) On 1-4-2021, Mr. Bhavin hold 9% LIC Bond of ₹ 1,60,000 having book value ₹ 1,92,000. Interest is receivable on 30th June and 31st December every year.

Following are the purchases and sales of Bond during the year :

10

Date	Face Value ₹	Market Price	Brokerage on Face Value	Note
01-06-21	80,000	105	1%	Cum Interest Purchase
01-10-21	1,20,000	108	2%	Cum Interest Sale
16-01-22	80,000	102	1%	Ex. Interest Purchase
16-03-22	1,60,000	105	2%	Ex. Interest Sale

Investment stock is valued as per FIFO method.

From the above information, prepare 9% LIC Bond Account.

- (B) Answer the following :

10

- (I) On 1-4-2021 Dilip has 12% debentures of PNB having face value ₹ 3,00,000 and Cost price (book value) is ₹ 3,12,000. On 1-5-2021 he sold all the debentures at ₹ 106 (Ex Interest). On 1-6-2021 he purchased 12% PNB debentures of ₹ 1,00,000 at ₹ 103 (Cum Interest). Interest is receivable every year on 31st December. Show necessary calculation and pass journal entries related to purchase, sales and interest transactions.

- (II) Write a note on Ex-Interest and Cum-Interest transactions.

2. (A) A fire occurred in the godown of M/s Ukrain as on 30-9-2021. Entire goods except goods of ₹ 1,60,000 and books of accounts were destroyed by fire. Shivkashi has taken insurance for goods by ₹ 6,00,000 subject to average clause. Firm is selling goods on an average 20% profit on sales. From the following details gathered from various parties and available past records calculate amount of claim : 10

Particulars		1-4-2021	30-9-2021
Stock		4,40,000	?
Debtors		1,90,000	2,10,000
Creditors		70,000	1,50,000
Transactions from 1-4-21 to 30-9-21			
Cash received from debtors	8,00,000	Goods withdrawn for personal use	80,000
Cash paid to creditors	9,00,000	Cash sales	5,90,000
Bad debts written off	1,20,000	Cash purchase	6,80,000
Discount received from creditors	20,000		

Fire mitigation expenses were amounted to ₹ 20,000.

- (B) Answer the following : 10
- (I) Under consequential loss policy indemnity period was 4 months, sales during indemnity period was ₹ 1,50,000. Sales during previous year for corresponding indemnity period was ₹ 7,50,000. Rate of gross profit on sales for last financial year was 12%. It is expected that profit will increase by 5% as compared to previous year. The rate of profit on sales of 12 months immediately preceding to the date of fire is 15%. Find out amount of claim.
- (II) Write a note on Consequential Loss or profit policy.
3. (A) Mr. Jignesh maintains his books under single entry system. From the following information extracted from his books for the year ended 31st March, 2022, prepare final accounts. 10

- (1) Summary of Cash Book (₹)

Cash Balance (1-4-21)	34,000	Cash Sales	1,63,000
Salaries paid	2,40,000	Cash Purchase	1,35,000
Sundry Receipts	28,000	Paid to Creditors	12,24,000
Wages paid	1,00,600	Drawings	90,000
General Exp.	60,400	Cash Balance (31-3-22)	2,65,000

- (2) Details Regarding Assets and Liabilities

Particulars	1-4-2021	31-3-2022
Building	3,24,000	4,50,000
Furniture	90,000	54,000
Machinery	4,50,000	4,50,000
Debtors	5,76,000	5,04,000
Creditors	2,34,000	3,78,000
Stock	3,60,000	4,80,000

Discount allowed during the year ₹ 28,800, Discount Received ₹ 16,200, Sales Return ₹ 7,200 and Purchases Return ₹ 18,000. Depreciate building and furniture by ₹ 26,800 and ₹ 6,000 respectively. Machinery is to be depreciated at 10%. Maintain bed debts reserve at 5% on debtors. Allow interest on capital at 5% on opening balance.

- (B) Distinguish between. 10
- (1) Statement of Affairs and Balance Sheet
  - (2) Pure Single Entry and Popular Single Entry

4. (A) On 1-4-2022 M/s Shivam purchased Machinery from Ganesh Ltd. on Hire Purchase system. M/s Shivam paid ₹ 4,40,000 on signing the contract and remaining amount is payable in four equal half yearly instalments (Including 10% p.a. Interest) is follow : 10

Date	30-9-2022	31-3-2023	30-9-2023	31-3-2024
Instalment ₹	7,20,000	6,90,000	6,60,000	6,30,000

M/s Shivam charge depreciation at 10% on reducing balance method. Both the parties close their books of accounts on 31st March every year.

From the above information, show necessary calculations and prepare Machinery Account and Ganesh Ltd. Account in the books of M/s Shivam.

- (B) Answer the following : 10
- (1) Nilay Ltd. purchased a AI system on hire purchase from Ashish Ltd., The cash price of machine is ₹ 1,50,000. Nilay Ltd. paid ₹ 37,500 on signing the agreement and the balance in three annual instalments with interest each of ₹ 45,000. Calculate the amount of Interest and Principal in each instalment and pass Journal entry for the first year in the books of Nilay Ltd.
  - (2) In Hire Purchase explain the terms Cash Price and Contract Price.

Section – II

5. Select the most appropriate answer from the alternatives given : (Any Five) 10
- (1) In case of Cum-interest Sale of investments, capital/cost value is _____.
    - (a) Sale price + Brokerage
    - (b) Sale price + Interest – Brokerage
    - (c) Sale price – Interest + Brokerage
    - (d) Sale price – Brokerage
  - (2) In absence of any information, Brokerage is calculated on _____.
    - (a) Face Value
    - (b) Market Value
    - (c) Cost Price
    - (d) None of the above
  - (3) On 1-4-2021 face value of opening balance of investment in 12% Bond is ₹ 80,000 and its capital price is 78,000. On 1-5-2021 Bonds of face value ₹ 2,00,000 were purchased at ₹ 2,08,000 (ex-interest), if interest is receivable on 30th June and 31st December. The amount of interest received on investments of 12% bonds on 30-6-2021 is
    - (a) ₹ 17,160
    - (b) ₹ 16,800
    - (c) ₹ 12,800
    - (d) ₹ 13,000

- (4) Consequential loss policy for fire insurance gives insurance against _____.
- (a) Stock Loss (b) Loss of Life
(c) Assets Loss (d) Profit Loss
- (5) Opening stock is ₹ 30,000, Purchase till the date of fire is ₹ 2,25,000 and Sales till the date of fire is ₹ 3,15,000. Stock of goods salvaged is ₹ 4,125 and the rate of gross profit on cost is 50%, then the cost of goods burnt by fire is ₹ _____.
- (a) 55,875 (b) 49,125
(c) 45,000 (d) 40,875
- (6) Indemnity period is three months and sales during indemnity period is ₹ 81,000. Sales in previous year for corresponding indemnity period is ₹ 1,50,000. Annual turnover is ₹ 6,00,000 and rate of increase in sale is 10%, then amount of short sale is ₹ _____.
- (a) 5,79,000 (b) 5,19,000
(c) 84,000 (d) 69,000
- (7) To find out credit sales, which account is prepared ?
- (a) Creditors Account (b) Receipts and Payment Account
(c) Debtors Account (d) Balance Sheet
- (8) Which is the odd account from the following account in context to debit balance or credit balance ?
- (a) Goods Account (b) Building Account
(c) Bills Payable Account (d) Machinery Account
- (9) When Bills Receivable endorsed to creditor is dishonoured,
- (a) Creditors account is debited and Bills Receivable Account is credited.
(b) Creditors account is credited and Bills receivable Account is debited.
(c) Creditors account is debited and Debtors Account is credited.
(d) Creditors account is credited and Debtors Account is debited.
- (10) In the books of Hirer (purchaser) Assets account will be _____.
- (a) Debited with Cash price
(b) Debited with Cash price and interest
(c) Debited with Cash price and Credited with Interest
(d) None of the above
- (11) The difference between total amount payable and cash price is _____.
- (a) Interest (b) Depreciation
(c) Down payment (d) Purchase price
- (12) In Hire purchase system Maintenance suspense account is maintained by _____.
- (a) Purchaser (b) Vendor
(c) Both (d) None of the above